

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ		
1. Датум и орган који је именовео комисију:		
<p>Дана 14.04.2022. године. на 8. седници, Наставно-научног већа Природно-математичког факултета, Универзитета у Новом Саду, именована је комисија за оцену и одбрану докторске дисертације кандидаткиње Маје Бањац, под насловом „Синергија пољопривреде и угоститељства у функцији развоја туризма у Војводини“.</p>		
2. Састав комисије у складу са <i>Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду</i> :		
1.	др Бојана Калењук Пиварски	ванредни професор
	презиме и име	звање
	Департман за географију туризам и хотелијерство, Природно-математички факултет, Универзитет у Новом Саду	Гастрономија 01.10.2019.
	установа у којој је запослен-а	ужа научна област и датум избора
		председник
		функција у комисији
2.	др Драган Тешановић	редовни професор
	презиме и име	звање
	Департман за географију туризам и хотелијерство, Природно-математички факултет, Универзитет у Новом Саду	Гастрономија 26.09.2012.
	установа у којој је запослен-а	ужа научна област и датум избора
		члан
		функција у комисији
3.	др Небојша Новковић	редовни професор
	презиме и име	звање
	Департман за економику пољопривреде и социологију села, Пољопривредни факултет, Универзитет у Новом Саду	Менаџмент и организација у пољопривреди 01.07.2000.
	установа у којој је запослен-а	ужа научна област и датум избора
		члан
		функција у комисији

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Маја (Веселко) Бањац</p> <p>2. Датум рођења, општина, држава: 14.02.1989. Нови Сад, Република Србија</p> <p>3. Назив факултета, назив претходно завршеног нивоа студија и стечени стручни/академски назив: Природно-математички факултет, Мастер академске студије, Мастер менаџер у Хотелијерству</p> <p>4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија: 2014, Доктор наука – геонауке (туризам)</p>
III НАСЛОВ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:
Синергија пољопривреде и угоститељства у функцији развоја туризма у Војводини
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:
<p>Докторска дисертација је написана на 184 стране, садржи 9 поглавља, 2 фотографије, 51 табелу, 9 графикана, 2 прилога и укупно 438 навода литературе и других извора података (8 референци веб-сајтова).</p> <p>Поред предговора и кључне документацијске информације, као издвојених делова у раду, докторска дисертација садржи следећа поглавља:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Увод (стр. 10 - 16) – даје увид у успостављање синергије пољопривреде, угоститељства и туризма у свету, синергије пољопривреде, угоститељства и туризма у Војводини, значају хране у туризму, идентификацију значаја успостављања интерсекторског повезивања, одабир истраживачког модела, предмет истраживања, циљ истраживања, задатке истраживања, дефинисање полазних хопотеза и приказ истраживачког модела. 2. Преглед досадашњих истраживања (стр. 17 - 65) - у првом делу поглавља дефинисан је појам хране у туризму, истакнут је допринос хране у развоју туризма, приказан је ланац дистрибуције хране у туризму, конзумација хране и класификација туриста, и дефиниција појма аутентичности хране. У другом делу овог поглавља представљени су примери интерсекторског повезивања произвођача хране и туризма у свету (Скандинавским земљама, Израелу, Кини, Грчкој, Еквадору, Танзанији, Хрватској и Италији). Затим је приказана синергија пољопривреде, угоститељства и туризма у Војводини, карактеристике пољопривредних газдинстава, угоститељства и туризма у Војводини. У трећем делу је приказана употреба УХТ (Управљање храном у туризму) модела у остваривању синергије пољопривреде угоститељства и туризма. У четвртном делу је описан значај у развоју туризма пољопривредно-прехрамбених производа који имају ознаку географског порекла. 3. Методолошки оквир истраживања (стр. 66 – 70) - садржи научна образложења примене одабраних метода и поставке истраживања. У првом делу је приказано место истраживања и поступак прикупљања података. У другом делу је описано креирање истраживачког инструмента. У трећем делу су приказане методе истраживања. 4. Резултати рада (стр. 71 – 91) – у овом делу су приказани резултати рада који су добијени

применом релевантне истраживачке методологије. У првом делу су приказане социодемографске карактеристике испитаника. У другом делу су приказани резултати ставова свих испитаника према успостављању синергије пољопривреде, угоститељства и туризма (факторска анализа, разлике у перцепцији димензија синергије и перцепција испитаника према пласману домаћих производа на угоститељско-туристичко тржиште). У трећем делу су приказани ставови пољопривредника у успостављању синергије пољопривреде угоститељства и туризма (дескриптивни приказ профила испитаника, факторска анализа ставова пољопривредника, корелације ставова пољопривредника који су значајни за остваривање синергије и индикатора прихода, ефекти социодемографских карактеристика на ставове пољопривредника који су значајни за остваривање синергије, корелације између скала синергије и ставова пољопривредника према остваривању синергије и корелације између скала синергије и индикатора прихода). У четвртм делу су приказани ставови угоститеља у успостављању синергије пољопривреде, угоститељства и туризма (анализа профила угоститеља, факторска анализа ставова угоститеља, корелације ставова угоститеља који су значајни за остваривање синергије и индикатора прихода, ефекти социодемографских карактеристика на ставове угоститеља који су значајни за остваривање синергије, корелације између скала синергије и ставова угоститеља према остваривању синергије и корелације између скала синергије и индикатора прихода). У петом делу су приказани резултати за туристе (анализа профила туриста, факторска анализа ставова туриста, анализа потрошеног новца на путовању, корелације између ставова туриста који су значајни за остваривање синергије и потрошених финансија, ефекти социодемографских карактеристика на ставове туриста који су значајни за остваривање синергије, ефекти информисаности о локалној храни на ставове туриста и потрошене финансије, корелације између скала синергије и индикатора прихода, корелације између скала синергије и скала ставова туриста који су значајни за њено остваривање.

5. **Дискусија (стр. 110 – 126)** – у овом поглављу је приказана анализа добијених резултата који су презентовани у претходном поглављу. Прво је анализирана примена Модела управљања храном у туризму. У другом делу су анализирани добијени резултати који су везани за зајадничке ставове свих испитаника у успостављању синергије пољопривреде, угоститељства у функцији развоја туризма. У трећем делу су анализирани резултати који су везани за пољопривреднике, у четвртм за угоститеље, а у петом делу су анализирани резултати који су везани за ставове туриста који су значајни у остваривању синергије.
6. **Закључак (стр. 127 – 132)** – у овом делу су изведена разматрања која су везана за резултате истраживања, као и научни и практични допринос докторске дисертације. Акцент је стављен на добијене резултате који су уско повезани са постављеним предметом, циљем, задацима и хипотезама рада. У овом делу су јасно представљена и ограничења реализације истраживања.
7. **Литература (стр. 133-160)** – састоји се од 483 домаћих и страних референци.
8. **Прилог 1 (стр. 161)** – резултати истраживања. Приказани су резултати Post hoc Bonferroni testa који приказују значајности разлика између пољопривредника, угоститеља и туриста у димензијама синергије
9. **Прилог 2 (стр. 162-172)** – креирани анкетни упитници за потребе истраживања које су попуњавали пољопривредници, угоститељи и туристи.
10. **Биографија (стр. 178-179)** – садржи релевантне податке о кандидаткињи.

Наслов докторске дисертације „*Синергија пољопривреде и угоститељства у функцији развоја туризма у Војводини*“, је јасно и концизно постављена и на разуман и научни начин приказује проблематику која се изучава унутар ње.

1. У поглављу **Увод** кандидаткиња у кратким цртама приказује успостављање синергије пољопривреде и угоститељства у функцији развоја туризма у свету и у Србији. Истиче значај употребе адекватних истраживачких модела који повезују теорију и праксу у идентификацији успостављања интерсекторског повезивања у туризму. Наведени су и разлози за одабир теме и епилог истраживања. Овде се јасно указује и на важност тематике докторске дисертације у развоју туризма, пољопривреди, угоститељству и другим гранама привреде, успостављању одрживог развоја и важност интерсекторског повезивања. Ово поглавље докторске дисертације чини још пет сегмената: проблематика истраживања, предмет истраживања, циљ истраживања, задаци истраживања и полазне хипотезе рада. Сви сегменти су детаљно приказани и образложени. Хипотезе истраживања уско су коресподентне са предметом, циљевима и задацима рада. Креиране су на теоријско-практичној проверљивости. Осмишљавање се темељи на теоријским оквирима науке. Емпиријска проверљивост вршена је помоћу релевантних истраживачких метода и техника. Комплексност истраживања најбоље описије шема која приказује предложени истраживачки модел. Из свега наведеног се може уочити који значај резултати истраживања могу имати у теорији и пракси.
2. Друго поглавље **Преглед литературе** се састоји из *једанаест делова*. *Прво* је дефинисана *храна у туризму* и *њен допринос у развоју туризма*. У дефинисању хране у туризму пошло се од уопштеног сагледавања, а након тога су приказани ставови многих аутора који описију и дефинишу како храна утиче на понашање туриста. У оквиру доприноса хране у развоју туризма истакнути су многобројни аспекти на које она позитивно делује, како је на најбољи могући начин трансформисати у туристички производ, како је популаризовати и експлоатисати у циљу развоја туристичког производа. *У другом делу* су представљени *ланци дистрибуције хране* са акцентом на њен пласман на туристичко тржиште из пољопривредних газдинстава и угоститељских објеката. Истиче се да се успешност функционисања врши мапирањем целог ланца и сагледавањем односа унутар њега. Након овог је на јасан и концизан начин приказано како они функционишу у свету, дати су примери из праксе. *У трећем делу* је представљена *конзумација хране и класификација туриста*. Овде су приказани резултати сродних истраживања која су везана за навике туриста приликом конзумације хране, затим су на јасан начин приказане компоненте које утичу на конзумацију домаће хране. Утицаји на конзумацију локалне хране су многобројни, надовезујући се на њих, на адекватан начин је приказана типологија туриста. *У четвртм делу* дефинисана је *ауθενциност хране у туризму*. Приказ је систематизован од општих аспеката који су значајни у креирању искуства, након чега се пажња посвећује детаљима и аспектима који су значајни у креирању јединственог искуства и пласману аутентичне хране на угоститељско-туристичко тржиште. Наводи у овом делу имају изузетан значај у разумевању и креирању аутентичног искуства у туризму. *У петом делу* је обрађено *интерсекторско повезивање произвођача хране и туризма – примери из света*. Приказно је успостављање интерсекторског повезивања у Скандинавским змљама, Израелу, Кини, Грчкој, Еквадору, Танзанији, Хрватској и Италији. Овај део има изузетни значај јер се уз помоћ њега може дефинисати комплексност тематике рада и значај повезивања теорије и праксе која се огледа у примени одговарајућег истраживачког модела који је неопходно прилагодити поднебљу на којем се примењује. *У шестом делу* је приказана *синергија пољопривреде, угоститељства и туризма*. На савремен начин се приступило сагледавању и идентификацији општих индикатора, након чега је приказан профил пољопривредника, угоститеља и туриста који учествују у успостављању интерсекторског повезивања које се темељи на њиховим релацијама.

У седмом делу је обрађена синергија пољопривреде и угоститељства у Војводини. Приказани су резултати сродних истраживања која су реализовани у северној покрајини уз помоћ којих се на јасан начин може извршити површна идентификација потенцијала и ограничења успостављања синергије пољопривреде, угоститељства и туризма у Војводини. У осмом делу су приказане карактеристике пољопривредних газдинстава у Војводини. Овде је идентификована економска вредност пољопривредних газдинстава, друге производне активности на пољопривредним газдинствима, структура и демографске карактеристике пољопривредних газдинстава. Статистички резултати су на адекватан начин приказани. Највећа вредност се огледа у чињеници да су на једном месту систематизовани подаци који су значајни у полазној идентификацији профила пољопривредних газдинстава у Р. Србији и да ли су они у складу са профилом оних који учествују у успостављању интерсекторског повезивања у туризму.

У деветом делу налазе се карактеристике угоститељства и туризма у Р. Србији. Статистички резултати и досадашња истраживања добро су приказани јер су уско повезани са индикаторима који су значајни за успостављање интерсекторског повезивања.

У десетом делу је приказана примена УХТ модела у остваривању синергије пољопривреде, угоститељства и туризма. Опис модела, дефинисани фактори и сагледавање одрживог развоја су у потпуности прилагођени тематици и наслову рада.

У једанаестом делу је дефинисана ознака географског порекла пољопривредно-прехрамбених производа. Јасно су видљиви индикатори значаја њиховог уврштавања на угоститељско-туристичко тржиште, и утврђена њихова заступљеност и доступност у Р. Србији.

3. Треће поглавље **Методологија рада** чине три целине. У првом делу је детаљно описано место истраживања и поступак прикупљања података. У истраживању је учествовало 580 испитаника. Пољопривредника је било 188, угоститеља 201 и туриста 201. У другом делу је приказан истраживачки инструмент (креирање анкетног упитника). Трећи део темељно и систематично описује методе истраживања.
4. Четврто поглавље **Резултати рада** састоји се из пет сегмента. У првом делу су приказане социодемографске карактеристике испитаника. У другом делу се налазе резултати који су везани за синергију пољопривреде, угоститељства и туризма у Војводини. У трећем делу се налази приказ резултата за пољопривреднике, у четвтом сегменту је приказ резултата за угоститеље, док је у петом делу дат приказ резултата за туристе. Целокупно поглавље је приказано на систематичан и концизан начин. Статистички обрађени подаци су јасно анализирани и графички приказани што у знатој мери олакшава њихово разумевање.
5. Пето поглавље **Дискусија резултата** се састоји из четири целине. Прво су анализирани резултати везани за ставове свих испитаника према успостављању синергије пољопривреде, угоститељства и туризма у Војводини. У другом делу је приказана дискусија о резултатима везаним за ставове пољопривредника који се тичу успостављања синергије пољопривреде угоститељства и туризма. У трећем делу је приказана дискусија о резултатима везана за ставове угоститеље. Последњи сегмент овог поглавља везан је за дискусију о резултатима везаним за ставове туриста. Кандидаткиња је овом поглављу приступила веома темељно и посвећено. Сваки добијени резултат има упориште у сродним студијама и захваљујући томе добија се јасан увид у могућности и ограничења успостављања синергије пољопривреде и угоститељства у функцији развоја туризма у Војводини. Цитиран је велики број научних радова који су претежно публиковани у последњих десет година у реномираним светским часописима што додатно потврђује квалитет докторске дисертације.
6. Шесто поглавље је **Зкључак**. У овом поглављу докторске дисертације изведена су закључна разматрања применом релевантне научне методологије. Образложене су полазне хипотезе које су коресподентне са постављеним предметом, циљем и задацима рада. Након овог дела, кандидаткиња је вешто дала предлоге за будућа истраживања и навела практичне и теоријске импликације докторске дисертације.

7. Седмо поглавље је попис **Литературних извора**. Ово поглавље има 430 литературних навода и 8 извора са веб-сајтова. Комисија сматра да је кандидаткиња користила обимну, релевантну, савремену инострану и домаћу литературу, што је утицало да ова докторска дисертација буде на адекватан начин обрађена и тиме задовољи све критеријуме које треба да поседује.
8. Осмо поглавље су **Прилози**. У оквиру овог поглавља кандидаткиња је издвојила две групе прилога. Први прилог представља приказ статистичких резултата, док други прилог представља анкетне упитнике који су попуњавани од стране власника пољопривредних газдинстава, запослених у угоститељству и туриста који су посетили Војводину.
9. Девето поглавље **Биографија**. У оквиру овог поглавља кандидаткиња наводи релевантне податке из личне биографије. Комисија је става да је кандидаткиња издвојила најважније чињенице: ток образовања, радно искуство, резултате досадашњег научноистраживачког рада, руковођење националним удружењима, резултате на такмичењима и учешће у реализацији програма акредитованих стручних семинара из области гастрономије.

Узимајући у обзир све наведено у оквиру дела Преглед докторске дисертације, Комисија позитивно вреднује све делове докторске дисертације кандидаткиње Маје Бањац.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ:

Banjać, M., Tešanović, D., Bajkanović, J., Kalenjuk Pivarski, B., Gagić Jarković, S., Grubor, B. (2022): Sensory satisfaction of tourists with local cheese and wine. Journal Acta Periodica Technologica. (M24) (прихваћен рад за штампу)

Ćirić, M., Tešanović, D., Kalenjuk Pivarski, B., Ćirić, I., **Banjać, M.**, Radivojević, G., Grubor, B., Tošić, P., Simović, O., Šmugović, S. (2021): Analyses of the Attitudes of Agricultural Holdings on the Development of Agritourism and the Impacts on the Economy, Society and Environment of Serbia. Sustainability, 13(24). pp 1-15. DOI: 10.3390/su132413729. (M22)

Banjać, M., Tešanović, D., Dević Blanuša, J. (2017): Importance of connection between agricultural holding and catering facilities in development of tourism in Vojvodina. The Fifth International Academic Conference „Science and Practice of Business Studies“. Banja Luka, 15. September, 2017. ISBN: 978-99955-95-09-8. pp. 994-1002. (M33)

Tešanović, D., Kalenjuk, B., **Banjać, M.** (2018): Food and tourism synergy-impact on sustainable development of the region. Jahorina business forum 2018, Sustainable tourism and institutional environment, Jahorina, 22-24 th March, 2018. ISSN: 2303-8969. pp. 209-213. (M33)

Banjać, M., Tešanović, D., Cvetković, B. (2017): The importance of the relations between agricultural facilities and hospitality facilities for the development of the region tourism. Contemporary Trends in Tourism and Hospitality, 2017 - New spaces in cultural tourism, 1-2 September 2017, Novi Sad, Serbia. ISBN: 978-86-7031-444-3. pp. 47. (M34)

Banjać, M., Tešanović, D., Vujsinović, V., Kalenjuk, B., Stanković, A. (2019): Local agriculture as an influence in tourism development. Launch the IX International AssMed Conference, Slow and Fast Tourism, travellers, local communities, territories, experiences, 4-5 October 2019, Kotor, Montenegro, pp. 64. (M34)

Tešanović, D., **Banjać, M.**, Radivojević, G., Stanković, A. (2019): The influence of local agriculture in tourism development. Contemporary Trends in Tourism and Hospitality 2019, Get ready for iGeneration, 12-13 September 2019, Novi Sad, Serbia. ISBN: 978-86-7031-519-8. pp. 62-63. (M34)

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА:

Успостављање синергије пољопривреде и угоститељства у функцији развоја туризма је недовољно истражено. Модели и студије у свету који су истраживали ову тему не дају исте резултате. Свако поднебеље на којем се истраживање обављало даје другачије показатеље. Из тог разлога, они су у овој дисертацији јединствени и уз помоћ њих ће се предложити нови и унапредити постојећи мерни приступи. Комплексност система умногоме је отежало реализацију истраживања овога типа. Проблем се огледа у недоступности података, неусклађености у праћењу статистичких података и оскудним планским улагањем у интересекторско повезивање. Ова докторска дисертација, због недоступности података, представља полазну основу у идентификацији синергетског односа пољопривреде и угоститељства у функцији развоја туризма у Војводини. У њој су, након постављеног циља истраживања, креирани истраживачки задаци. Полазне хипотезе су коресподентне са предметом рада. Уз помоћ њих је креиран модел који је заснован на теоријско-практичној проверљивости. У оквиру њега испитана је једна полазна хипотеза, 5 хипотеза у оквиру којих се налази 13 потхипотеза. Применом теоријске и емпиријске анализе која се темљи на изучавању многобројне доступне стране и домаће литературе, реализовано је обимно теренско истраживање на основу којег су креирани резултати рада. Њиховом статистичком обрадом, тумачењем и кроз дискусију изведени су закључци.

Истраживање је засновано на примени УХТ модела. Он се прво темљи на идентификацији заједничких ставова пољопривредника, угоститеља и туриста према остваривању синергије, затим следи креирање матрице склопа фактора који су везани за појединачне ставове и идентификацију релација обе групе фактора са индикаторима прихода, социодемографским карактеристикама и међусобним утицајем појединачних ставова на заједничке ставове синергије.

Сагледавањем заједничких ставова испитаника који су значајни за остваривање синергије долази се до закључка да у Војводини пољопривредници, угоститељи и туристи имају позитивне ставове према њеном успостављању. Темелнијом анализом креираних фактора, идентификују се разлике између испитаника у перцепцији њихове важности.

Анализирајући перцепцију пољопривредника према остваривању синергије долази се до сазнања да су креирана четири фактора: Доступност локалне хране, Маркетинг, Утицај локалних пољопривредника и Цена. Фактори који нису креирани су: Здравствена безбедност и Владина политика. Из наведеног се закључује да пољопривредници сматрају да им Влада не пружа подршку у довољној мери.

Анализирајући повезаност ставова пољопривредника који су значајни за успостављање синергије и индикатора прихода (приходи, расходи и задовољство приходима) уочава се да није изражен утицај. Сматра се да веза није успостављена јер новац не зарађују од пласмана производа на угоститељско-туристичко тржиште. Они нису сконцентрисани на њега. Изражена жеља за пласманом производа у иностранство може да утиче на овакву ситуацију. Изучавањем утицаја синергије на индикаторе прихода закључује се да пољопривредници позитивно перципирају утицај интерсекторског повезивања на економски развој газдинства.

Испитан је утицај социодемографских карактеристика на ставове испитаника значајне за остваривање синергије. Ставови пољопривредника који остварују корелације су место становања, брачни статус, ниво образовања и број деце. Место становања корелира са две скале.

Начела УХТ модела налажу да се испита повезаност између скала синергије и ставова испитаника значајних за остваривање синергије. Пољопривредници остварују статистички значајне корелације између свих креираних фактора. Оне се крећу у распону од ниских до умерених и позитивног су смера. Највећи број статистички значајних корелација са факторима синергије бележи Квалитет производа са скале ставова, након њега следи Утицај локалних пољопривредника и Цена. Фактор који бележи најмањи број корелација је Доступност локалне хране.

Број креираних фактора за скалу ставови угоститеља који су значајни за остваривање синергије је четири. Креирани су: Владина политика, Цена, Доступност локалне хране и Здравствена безбедност. Фактори који нису креирани су Утицај угоститеља и Маркетинг. Умерено висок степен остварене синергије доводи до закључка да угоститељи у основи позитивно перципирају успостављање синергије.

Након идентификованих фактора синергије, наредне анализе су се бавиле креирањем индикатора прихода угоститеља и испитивањем њихове повезаности са идентификованим факторима ставова који су значајни за остваривање синергије и фактора синергије. Индикатори прихода су креирани зато што економски показатељи одрживог развоја нису доступни. Они у будућности могу послужити у мерењу ефекта развоја. Просечни месечни приходи угоститељских објеката су 252.423 динара. Из резултата истраживања ставова угоститеља који су значајни за успостављање синергије закључује се следеће: Испитаници сматрају су им у успостављању интерсекторског повезивања поредна подстицајна средства од државе.

Изненађујуће је да они уопште не повезују да су приходи, расходи и задовољство приходима бар у малој мери продукт туризма јер регион из године у годину посећује све већи број туриста. За разлику од пољопривредника, угоститељи не перципирају да успостављање синергије може да поспешити економске аспекте пословања.

Применом одговарајућих анализа долази се до сазнања да утицај социодемографских карактеристика на ставове угоститеља није изражен. Поред приказаних резултата, који нису похвални, идентификује се да угоститељи имају позитивне ставове према остваривању синергије. Корелације између скала су све позитивне, а међу њима се истичу корелације између Владине политике и Маркетинга и истоимених скала које се односе на Цену и Доступност локалне хране. Здравствена безбедност остварује најнижи скор.

Анализирајући ставове туриста који су значајни за остваривање синергије креирана су три фактора: Доступност локалне хране, Цена и Владина политика. Матрице склопа које нису креиране су: Здравствена безбедност производа, Утицај локалних угоститеља и пољопривредника и Маркетинг. Посматрајући број креираних фактора, закључује се да су туристи најслабија карика у ланцу. Они понуду хране перципирају као локалну и аутентичну иако је ситуација у пракси супротна. У даљим анализама су идентификовани индикатори за меру потрошеног новца туриста и испитан је њихов утицај на ставове испитаника који су значајни за остваривање синергије и фактора синергије. Посетиоци током посете у просеку троше 248 евра на смештај, на храну и пиће у смештајној јединици 114 евра, на храну и пиће ван смештајне јединице 98 евра, културне догађаје 100 евра, додатне активности 93 евра, сувенире 30 евра, превоз 42 евра, обиласке споменика културног наслеђа 22 евра и на неке друге активности 66 евра. Ставови туриста који су значајни за остваривање синергије не остварују ниједну повезаност са мером потрошеног новца на дестинацији. Анализирајући релације ставова синергије са потрошеним финансијама на дестинацији закључује се да би туристи трошили више новца на локалну храну када би допринос угоститеља и туриста био израженији. Они су спремни да конзумирају домаће производе када би њихова цена била виша.

Утицај социодемографских карактеристика на ставове туриста према креирању синергије није присутан.

Ставови туриста који су значајни за остваривање синергије позитивно утичу на генералне који су значајни за њено успостављање. Корелације између креираних скала су све позитивне, умерене до високе. Највећи утицај остварује фактор Цена.

У даљим анализама испитано је да ли је присутан константан пласман производа од стране пољопривредника на угоститељско-туристичко тржиште и да ли туристи и угоститељи сматрају да пољопривредници своје производе без осцилација пласирају. На основу добијених резултата дошло се до закључка да постоје значајне разлике између пољопривредника, угоститеља и туриста у процени доступности производа код пољопривредника и процени пласирања производа са географским пореклом од стране пољопривредника. Туристи и угоститељи, процењују слично да

пољопривредници повремено или углавном имају на лагеру током целе године производе и намирнице које узгајају. За разлику од њих, пољопривредници чешће процењују да су у дефициту са производима и намирницама које узгајају. Слично, туристи процењују да пољопривредна газдинства повремено или углавном пласирају своје производе и намирнице на угоститељско-туристичко тржиште, па потом такав став у глобалу деле и угоститељи у нешто мањем степену, док пољопривредници углавном процењују да не пласирају своје производе на тржиште.

У истраживању, испитаници су износили своје ставове од кога највише зависи потрошња и афирмација локалних производа. Посматрајући резултате у целини, закључује се да сви испитаници највиши ранг дају држави, па потом пољопривредним газдинствима, затим угоститељским објектима и, напослетку, туристичким агенцијама и организацијама.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА:

Кандидаткиња Маја Бањац је на примерен, концизан и јасан начин презентовала и тумачила резултате истраживања и целокупан рад на докторској дисертацији је усаглашен са проблематиком студије. Добијени резултати су уверљиви, адекватно тумачени, на основу њих су изведени јасни закључци који одговарају дефинисаном предмету рада и дају одговоре на постављен истраживачки циљ, задатке и полазне хипотезе. Литература коју је кандидаткиња користила за потребе писања докторске дисертације је обимна, савремена и релевантна за тематику истраживања. Примењени истраживачки модел одговара карактеристикама поднебља на којем је реализовано истраживање. На основу интерпретације добијених резултата и њиховог тумачења, може се констатовати да рад садржи оригиналне научне резултате који су у складу са захтевима израде докторске дисертације.

Напомена: докторска дисертација је у библиотеци Природно-математичког факултета прошла проверу плагијарности применом софтвера iThenticate, који је показао да „similarity index“ износи 4% (према упутству произвођача све вредности испод 15% представљају оригинални научни рад).

Комисија констатује да је кандидаткиња Маја Бањац на одговарајући начин приказала и тумачила резултате истраживања и тиме ова докторска дисертација испуњава све критеријуме за област у којој припада.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме?

Комисија сматра да је докторска дисертација кандидаткиње Маје Бањац написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе?

Комисија сматра да докторска дисертација кандидаткиње Маје Бањац садржи све битне елементе оригиналног научног рада из области гастрономије и туризма.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци?

Теоријски и емпиријски приступи који су примењени у докторској дисертацији могу се посматрати као иновативни допринос јер се први пут у домаћој литератури појављује темељније сагледавање синергетског односа пољопривреде и угоститељства у функцији развоја туризма. Резултати докторске дисертације представљају прво значајније истраживање на тему синергије пољопривреде и угоститељства у функцији развоја туризма у Војводини. Уз помоћ њих се може идентификовати комплексност и истраживачке тематике и значај мултидисциплинарног приступа у интерсекторском повезивању у туризму. Применом УХТ модела дошло се до практичних сазнања која је могуће имплементирати у развојне стратегије и мастер планове који дефинишу развој туризма. Ово је прво истраживање у Србији које се темељи на начелима УХТ модела.

Кандидаткиња је користила савремену методологију која је прихваћена у светској научној литератури и научној заједници, чиме је омогућено поређење добијених резултата са сличним студијама. Комисија констатује да је докторска дисертација Маје Бањац оригинални научни рад који даје значајан допринос у гастрономији и туризму.

4. Који су недостаци дисертације и какав је њихов утицај на резултат истраживања?

Темељним прегледом докторске дисертације кандидаткиње Маје Бањац комисија није идентификовала недостатке који би утицали на резултате истраживања и закључке рада.

X ПРЕДЛОГ:

На основу наведеног, комисија предлаже:

- а) да се докторска дисертација прихвати, а кандидаткињи одобри одбрана;**
- б) да се докторска дисертација врати кандидаткињи на дораду (да се допуни односно измени);
- в) да се докторска дисертација одбије.

На основу укупног сагледавања и вредновања докторске дисертације кандидаткиње **Маје Бањац** под називом „**Синергија пољопривреде и угоститељства у функцији развоја туризма**“. Комисија предлаже свим телима у чијој је надлежности усвајање овога извештаја да **прихвати позитивну оцену докторске дисертације и одобри кандидаткињи да је јавно брани.**

Место и датум:

Нови Сад, 16.05.2022.

1. др Бојана Калењук Пиварски, ванредни професор
_____, председник

2. др Драган Тешановић, редовни професор
_____, члан

3. др Небојша Новковић, редовни професор
_____, члан

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај и да исти потпише.